

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De SS. martyribus Victore & Corona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

ctus ea re Præses, hortatur martyrem, vt Apollini sacrificet. Ille verò respondit: Ego corpus meum sacrifico Deo meo, qui me ab idolis vestris hæcenus in contaminatum conseruauit. Vobis autem & principibus vestris breui aderit vltio cælestis, qui iniuste seruos Christi persequimini.

Capite ple-
ctitur.

Cernens Præses eius constâtiâ, iussit eum in saxo, quod pignolo imminebat, decolari, corpusque eius deorsum projici. Non multò post completus est martyris sermo propheticus. Valerianus enim Imperator à Sapore Persarum rege captus, ludibrio est habitus cunctis diebus vitæ suæ, ita vt quotiescunque rex Sapor equum conscendere vellet, in eius curuatum dorsum & ceruicem posito pede, pro scabello eo vteretur: Gallienus verò apud Mediolanum à militibus suis comprehensus & gladijs confossus est. Porrò Claudius Præses & Anabius alessor eius eadem hora, qua capite casus est S. Pontius, arrepti à dæmonibus præsecati sunt. Claudius linguam suam moribus particulatim discepserit: Anabij oculi è suis sedibus præ nimio dolore extruxi, pellibus tenuissimis per ora pendebant: denique momento temporis ambo animas expirârunt.

MARTYRIVM SANCTORVM VICTORIS ET
CORONAE, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE,
*cui concordant antiqui MS. codices Latini, sicut & in alijs
per multis historijs.*

14. Maij.
secundùm
Larina Mar-
tyrologia.
Cap. 1.

S. Victoris
constantia.

VO tempore Antoninus, gentium superstitione sequens, Romanum tenebat Imperium, Sebastiano Duce, persecutio aduersus Christianos homines comota est. Erat autem miles quidam genere Italus & Christianus, qui Deum valde reuerabatur ac metuebat, huicque nomē erat Victor. Eum virum Dux ille, quē supra diximus, sic affatus est: Venerunt ad nos literæ ab Imperatore, quæ iubent vos Christianos dijs sacrificare: illos verò, qui edicto non obediunt, supplicij grauissimis subijci oportere. Sacrifica igitur, Victor, ne animæ periculum subeas. Tum sanctus Victor: Ego, inquit, miles sum magni Regis Iesu Christi, immortalis, inquam, illius Imperatoris, neque mortali Regi obediam. Huius enim imperium tempore circumscribitur, & caducum est: Dei autem mei & Saluatoris Iesu Christi Regnum, est immortale atque æternum: cuius qui particeps efficitur, æternæ vitæ sortem percipiet. Tunc ait Dux: Cùm Imperatoris nostri miles sis, obtempera Imperatoris edicto, & dijs sacrificare. Ad hæc respondit sanctus Victor: Si ego quo tempore sub Imperatore militabam, tunc etiam Domino & Deo meo occultè seruiebam: quomodo nunc committere possum, vt, illo derelicto, idolis vestris sacrificem? Itaque fac quicquid libet. En corpus meum in manu tua est: animæ verò potestatem Deus habet, qui salutem & ruinam afferre potest.

Cap. 2.

Tum Dux ille: Video te multa sapientia ornatum, eaque in respondendo valde vterem. Mea, inquit Victor, sapientia non est ex me, sed Deus meus illam mihi contulit. Ad hæc Præses: Libera te ipsum à multis cruciatibus, & dijs sacrificare. Quinimodò libenter, inquit Victor, cruciatum quenuis patiar, ne sacrificia talia offeram: sed & illud affirmo, vehementer me gaudere, quod dignus factus sum, qui pro Christi nomine tormenta patiar, & cælesti illo Rege frui sperem. Ad hæc Dux ille: Nunquid Christianorum sacerdos es tu, qui tam prudenter nobis respondes? Hoc, inquit, Victor, munere indignus sum ego: sed Christi mei gratia me talem effecit: hæc enim his, qui recto corde sunt, & Christi mandata obseruant, sapientiam & omnium bonarum rerum copiam ex suis illis immensis diuitijs largitur. Quemadmodum enim agricola ipse cùm terram colit, paratam eam reddit ad fructus ferendos: ita & Dei sapientia ac gratia eos, à quibus obseruatur, fortes, sapientes, ac tales reddit, qui Deo ipsi fructum ferre possint: neque permittit, vt ab hostibus superari queant.

Cap. 3.

Tum Dux ait: Num tu mori decreuisti? Respondit Victor: Huiusmodi mors his vitæ conciliat, qui breuia hæc tormenta fortiter ad extremum vsque perferunt. Ad hæc Dux ille: Sententiam ne istam firmam habes? Maximè, inquit Victor. Tum Dux digitorum Victoris compages eousque confringi iussit, quoad è pelle ipsa exirent. Quo facto, Victor ait: Gratias ago Deo meo, quod gratiam suam propiorem mihi ostendit. Tunc

Crudelissimè torquetur.

Tunc quæsiuit ab eo Dux, quare cibū non ſumeret. Cui reſpondit Victor: Habeo ipſe ſpiritualem cibū, quo ſit, vt non eſuriam in æternum. Tum ille iuſſit fornacem accendi, & Victorem in eam coniectū, ad tertium vſque diem ſeruari. Factumque fuit, quod Dux iuſſit. Tertio autem die cum ille opinaretur Victorem ab igne conſumptum fuiſſe, iuſſit fornacem aperiri, & Martyris cineres in flumen demergi. Patefacta igitur fornace, inuenerunt Victorem ipſum viuum, & Deum laudantem, quod ignis eius corpus non tetigerat. Mox iuſſit Dux venena peſtifera cum carnibus commiſta edenda illi proponi. Quæ cum à venefico quodam homine porrecta ei fuiſſent, ſanctus martyr Victor ait: Mihi quidem non liceret carnes guſtare, ſed vt cognoscas veneficia tua nihili eſſe, en iſtas carnes comedam. Cumque illas è manibus venefici hominis accepiffet, Chriſtum precatus, cuiusmodi carnibus veſci cœpit, neque quicquam mali paſſus eſt.

Nihil leditur in fornace.

Veneficus autem ille pro ſuis veneficijs erubeſcens, alia quædam obtulit prioribus illis peiora: Hęc, inquit, accipe: quæ cum comederis, ſi nihil mali paſſus fueris, ſtatim artem magicam derelinquam, & credam etiam ipſe Deo, quem tu colis. Cum igitur beatus Victor venena illa comediffet, neque quicquam mali paſſus fuiſſet, veneficus ille magna voce clamans: En, inquit, vicifti, & animam meam iam diu perditā, ab inferis eduxifti. Sicut enim ſtatua ærea, quæ iam inueterata eſt, à fabro aliquo expolita renouatur: ita & me miſerum, in malis inueteratum, Deus ipſe ſua gratia renouans conuertit, & ad ſalutem traduxit. Itaque veneficus ille omnes ſuos libros magicos igni combuſſit, & omnibus rebus renunciatis, Chriſtianus factus eſt.

Cap. 4.

Nihil ei venena nocet.

Cum hæc ita ſe haberent, Dux ad beatum Victorem conuerſus: Sacrifica, inquit, dijs maximis, & eſto prudens. Victor reſpondit: Ego prudens ſemper ſum, cum Deum cognoſcam. Non eſt, inquit Dux, prudentiæ, ſed ſtultitiæ ſignum, nolle dijs ipſis ſacrificare. Ad hæc ſanctus Victor: Sulta mundi elegit Deus, vt ſapientes confundat. Tunc ait Dux: Et vbinam hoc ſcriptum legitur? Cui reſpondit Victor: Paulus Apoſtolus nos hæc docuit. Num, inquit ille, Deus erat Paulus? Cui Victor: Minimè Paulus Deus eſt, ſed Dei Apoſtolus, & ſapiens architectus: ædificauit enim ſuper fundamentum quod poſitum fuerat, & doctrina ſua orbem terrarum repleuit: qui cum ſapientiam ſibi à Deo traditam accepiffet, diuinarum literarum plenam perfectamque notitiam in ſe habuit, & his, qui ſalui eſſe cupiunt, viam oſtendit. Tunc ait Dux: Deſine in poſterum ab iſta infania, & dijs ſacrifica: non enim tibi proderunt verba iſta tua. Minimè, inquit Victor, inſanus ego ſum, ſed valdè prudens, cum Deum meum non negem. Inſani & dementes ſunt, qui te audiunt, & dæmonibus victimas offerunt. Etenim pater veſter diabolus mendax eſt, & in veritate non ſtetit: ſicut & vos, qui eſtis illius miniſtri. Quinetiam corda veſtra excacata ſunt, veritatis notitiam non habentia.

Cap. 5.

1. Cor. 1.

1. Cor. 3.

Iohan. 8.

Tunc furore accenſus Dux ille, iuſſit totius corporis Martyris neruos diuelli. Quo facto, dixit ſanctus Victor: Cum omnia hæc à te patior, nullum omnino ſenſus dolorem percipio propter Dei gratiam, quæ me corroborat. Quemadmodum enim aculeus à pede alicuius euulſus, ſecum vnā & dolorem omnem aufert, & corpori deinde requiem præbet: ita & ego, neruis meis diuulſis, maximè recreatus ſum, diuina gratia me corroborante. Tunc Dux magis magisque iratus, iuſſit oleum vehementer caleſcere, & in occultas partes corporis infundi. Quo facto, beatus martyr ait: Tam ſuaue mihi feruens hoc oleum viſum eſt, quàm gelida aqua, cum ei datur, qui propter nimium æſtum ſiti laborat: cum eam enim biberit, valdè recreatur. Tunc Dux furore intolerabili correptus, iuſſit in ligno Martyrem ſuſpendi, & igneas eius corpori faces admoueri. Ille verò diuina gratia magis corroboratus, earum lampadum faces non ſentiebat. Mox ad illum Dux: Sacrifica, inquit, dijs. diu enim te pertuli. Reſpondit Victor: Minimè faciam, quod tu vis, ſed quod vult Deus meus: quem precor, vt ſacrificium purum atque caſtum meipſum illi offerre poſſim, in cuius poteſtate anima & corpus meum eſt.

Cap. 6.

Non ſentit immaniſſimos cruciatos.

Tunc iuſſit Dux venenum cum aceto miſtum in eius fauces injeci. At beatus Victor ait: Acetum & venenum hoc mihi videtur mel & fauus eſſe. Id autem facit Chriſtus ipſe. Cum autem Dux liberam eius orationem non ferret, illius oculos compungi iuſſit. Cui dixit Victor: Cum corporis mei viſum excæaueris, tunc interiori animæ ſenſu acutiùs videbo. Corporei enim oculi mundi huius vanitatem adſpiciunt: at cordis acies veram illam intuerentur lucem. Cogis me, inquit Dux, multa & magna tormenta tibi afferre. Ille autem: Et ego gratias ago Deo meo, qui facultatem & robur mihi præſtat ſuſtinendi tormenta tua. Vt igitur libet, me crucies, neque vlla in re mihi parcas: paratus

Cap. 7.

Compunguntur eius oculi.

paratus enim sum omnes arumnas, quascunque mihi attuleris, libenter perpeti, Deo ipso mihi vires suggerente.

Cap. 8.
Tres dies
in uerfo cor
pore manet
suspensus.

Tunc ait Dux: Suspendite hominem istum, capite in terram reuoluto, quoad sanguis ex eius naribus in terram defluat. Illo igitur suspensio, milites discesserunt, eumque tres dies ita suspensum dereliquerunt. Cum verò tertius dies præterisset, illuc reuersi, cum viuum reperissent, quem mortuum fuisse crediderant, statim excæcati sunt. Sed beatus Victor misericordia commotus, Deum orans: In nomine, inquit, Domini mei Iesu Christi visum recipite. Itaque restituta militibus videndi facultate, abiērunt illi, & Duci omnia, quæ facta fuerant, retulerunt. Tunc ille magis iratus est, & mi-

Cutis ei de
trahitur.

Stephana
Græcè, La-
tinè Coro-
na.

litibus præcepit, vt Victorem degluberent. Cui beatus martyr: Licet, inquit, corporis pellem abstuleris, mentem tamen ipsam & cogitationes meas non superabis. Tunc militis cuiusdam vxor, Stephana nomine, cum illic præsen nomine, annos sexdecim nata, voce magna clamauit: Beatus es, Victor, & beata sunt opera tua sancta. Sacrificium tuum Deo acceptum est, vt Abelis victima, quoniam teipsum obtulisti recto corde. Sic Deus te accepit, vt Enoch illum virum iustum, qui translatus est, ne gustaret mortem, quoad certum tempus præterierit. Iustus factus es, vt Noë, bonorum operum fructibus refertus. Perfectus ac iustus tu es, vt ille fuit in generatione sua. Crediti sti, vt Abraham: Obtulisti te Deo, vt Isaac. Tentationes sustinuiti, vt Iacob. Sapiens effectus es, vt Ioseph, cui rerum futurarum prænotio concessa fuit. Certamina ipsa, vt Iob ille, fortiter pertulisti, qui multas tentationes perpeffus, hostem diabolum expugnauit. Esaiam æmulatus es, qui à rege Manasse medijs seclusus est. Te ignis flamma non attingit, quemadmodum nec Nabuchodonosoris flammæ tres illos pueros attingerunt. Spem tuam in Deo ipso collocasti, vt Dauid filius Iesse. Vidi duas coronas è cælo demissas, vnã maiorem, alterã minorem: & maiorem quidem illam tibi allatam ab Angelis duodecim, minorem verò ad me missam audiui. Nam etsi vas infirmum ego sum, nihilominus tamen & ipsa parata sum certamen subire, ac cælesti Regnum assequi studeo.

Dan. 3.

Cap. 9.
Stephana
libera con-
fessio.

Hæc cum Dux ille audiisset, valde iratus est, & iussit foeminam illam ad se duci, quam sic affatus est: Quænam es tu? Christiana, inquit illa, ego sum. Tum Dux ab ea quæsiuit, quot annos nata esset. Cui Stephana, quindecim annos & menses octo se natam esse respondit. Quæsiuit præterea Dux, quandiu vixisset cum viro, quicum iuncta fuerat. Cui respondit illa, se annum vnum & menses quatuor cum eo vixisse. Et quare, inquit Dux, tam citò mundum reliquisti? Ad hæc ita sancta Stephana: Reliqui breuem & fragilem mundi huius decorem, & terrenas ac fallaces corporis voluptates, vt fidenti animo Saluatori meo Iesu Christo, quem expectamus, occurrere valeam, illi videlicet diuino & cælesti sponso: terrestris enim sponsus ad tempus est & mortalis. Tum Dux: Desistas, inquit, ab ista nugacitate inutili, & ad deos accedens, illis sacrifices, ne nouis & grauioribus tormentis te cruciatam consumam. At illa dixit: Ego vocor Stephana, cui corona in cælis reposita est. Quamobrem sacrificia ista vestra non offeram, vt à vero illo certaminum præside Christo coronam recipere possim.

Cap. 10.
Discerpta
abit in cæ-
los.

His auditis, Dux ille furore nimio accensus, iussit Stephanam duabus palmarum arboribus incuruatis alligari, & repetè arbores illas dimitti. Quo factò, bellatrix & martyr Stephana duabus illis palmis in duas partes discerpta est: itaq; in pace martyrium perfectè in Christo compleuit. Sanctum verò Victorem iussit securi percuti. Qui cum eiusmodi sententiam de se latã audiisset, sic ait: Gratias ago Deo meo, qui tali & tanto dono me prosequitur. Cum igitur martyrium beatus Victor obiturus esset, hæc dixit Quæstoribus: Post septem dies vestri oratores morientur, & vos ipsi post duodecim moriemini: Dux verò post viginti quatuor ab aduersarijs captiuus ducetur. Nostri autem homines post tres annos venient ad tollendum corpus meum: habeo enim & oculos iam pridem mihi paratos. Vos igitur rogo, ne in alienis oculis me ponatis, neque reliquias meas detineatis, quò minus in proprium locum reportentur. His dictis, securi percussus est, statimque sanguis & lac ex eius vulneribus effluxit, ita vt omnes mirarentur. Multi verò ex Græcorum numero, cum facti illud vidissent, & Victoris martyris patientiam, & constantem atque immobilem fidem animaduertissent, consilium & sententiam priorem mutauerunt. Itaque Christiani facti, ex ijs, quæ vir ille sanctus prædixerat, magis confirmati sunt. Omnia enim, quæ à beato illo martyre prædicta fuerant, completa sunt, ita vt & alij complures ex ea re ad Christi fidem conuersi fuerint. Martyrio autem functi sunt S. Victor & beata Stephana quarto decimo die mensis No-

S. Victor
securi per-
cutitur.

nem.

uembris in vrbe Damasco, imperante Antonino, & Sebastiano Duce. Quare sit gloria Patri & Filio & Spiritui sancto, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

VITA SANCTI PATRIS NOSTRI PACHOMII
EX SIMEONE METAPHRASTE.

DOMINVS noster Iesus Christus fons sapientia, vera lux ^{14. Maij. Cap. 1.} cognitionis, verbū Dei, qui creauit omnia, sciens nostram naturam semper inclinari ad lubrica barathra peccatorū, & ostendens suae clementiae multas in nos miserationes, in fine, quando ei placuit, Abraham in oblatione vnigeniti filij, per seipsum iurauit, dicens: Certē benedicens benedicam te, vt astra caeli. Et rursus: In semine tuo, inquit, benedicentur omnes gentes, quae sunt super terram: Vt qui, vt Deus, sciret fore, vt hinc germinaret secundum carnem mysterium Christi oeconomia. Hanc salutarem promissionem cum sciret vnusquisque ex Prophetis, & nosset fieri non posse, vt Deus vnquam mentiretur, ad humanos morbos & affectiones multifariam multisque modis eum vocabat, qui solus est medicus. Ille autem nostras praue-niens petitiones, qui nunquam eos repellit, qui purē ac syncerē eum, vt Deum, requirunt, impleuit promissum in diebus nouissimis, natus ex sancta Maria virgine. Carne enim passus, cum per nostrae mortis similitudinem eum vicisset, qui mortis habebat potestatem, ipse quidem mansit id, quod erat, diuinitate impatibilis: Nos autem a morte liberat, & a vinculis tyrannidis inferorum, quae dissolui nequeunt.

Cum ergo susceptae carnis impleret oeconomiam, & per lauacrum regenerationis ^{Cap. 2.} dedisset cuiuslibet genti remissionem peccatorum, omnibus ad eius fidem per sanctos Apostolos, conuenienter eius mandato, accedentibus: Dicit enim: Euntes docete ^{Marth. 28.} omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris, & filij, & spiritus sancti: & in omni orbe terrarum crescente Evangelica praedicatione, multisque deductis ad filiorū adoptionem, est in nos vehemētius iritatus efferatusque diabolus, grauioresque machinas aduersus Dei seruos adhibere studuit, nobis viam ad salutem moliens obstruere. ^{Diabolus in uidia insidiat in nos.} Sed in hoc quoque ijs, qui sunt sobrii & attenti, irritus euasit multiplex eius conatus: Dei enim permissione, ad fidei probationem & tolerātiā eorum decertationis, qui volunt pro eo legitimē certamen suscipere, gentilibus Imperatoribus maximam persecutionem in Christianos tyrannicē excitantibus: multi quidem martyres statim per multa & varia tormenta permanserunt in Christi Seruatoris nostri confessione, immortalesque & aeternas simul cū Petro Alexandria Archiepiscopo coronas sunt consecuti. In dies autem creuit & inualuit in eum fides in omni regione, ecclesiaeque plurimae & templa oratoriorum in omni loco erigebantur: adeo vt deinceps consisteret etiam monasteria: & eorum, qui se in eis exercebant castitate & possessionum renunciatione, ornarentur solitudines.

Nam cum qui erant fideles ex gentibus vidissent martyrum certamina, eorumque ^{Cap. 3.} germanam ac synceram in Christum confessionem, coeperunt ipsi quoque Domini gratia roborati, sequi vitam sanctorum Prophetarum. De quibus dicit Apostolus vas electionis: Circueierunt in melotis, in pellibus caprinis, egētes, afflicti, vexati, in solitudinibus errantes & montibus, & speluncis, & foraminibus terrae: quibus dignus non erat mundus. Per sapientem enim quietem & secessum, & suae salutis fructum percipiebant, & multis alijs praebant exemplum rerum meliorum ac praestantiorum, quae ex Deo geruntur: omnibus quidem terrenis & quae praetereunt, seipfos nudantes, incorporeorum autem vitam in carne imitantes: per quam ad summum virtutum fastigium exercitatione & pietate, lenitateque & irae amotione seipfos prouehere sedulo sunt conati: adeo vt prioribus sanctis nulla in re visi sint inferiores: certaminibus verò ad eos quoque pertingerēt, qui pro nomine Domini nostri Iesu Christi legitimē certauerunt. Nam ij quoque, cum aduersus insolentes, & qui sub oculos non cadunt, pugnares hostes fortiter steterunt in acie, & eorum vicissent copias, conuenienter ei, qui dicit: Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus principatus, aduersus potestates, aduersus principes tenebrarum huius seculi, aduersus spiritalia nequitia in caelestibus: aeterna & immortalia bona sunt consecuti. De quibus